

Datum vytištění: 30. 11. 2018

Rozsah platnosti:

UNIPETROL RPA, s.r.o. (včetně odštěpného závodu RAFINÉRIE)

PRÁCE VE VÝŠKÁCH

Schválil:

Jednatel společnosti

Platnost od:

1.12.2018

Správce dokumentu:

UNIPETROL RPA, s.r.o. - Odbor systémů řízení

Zpracovatel:

UNIPETROL RPA, s.r.o. - Úsek bezpečnosti - Bc. David Marek

Určeno pouze pro vnitřní potřebu

Ověřil:

Ing. Michal Šulc, ředitel úseku bezpečnosti

Seznam změn

Číslo změny	Číslo strany		Předmět změny	Platnost od	Schválil (funkce, podpis)
	vyjmuté	vložené			
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					

Upozornění: Změnové řízení je prováděno dle Směrnice 821.

Obsah

1	Účel	4
2	Rozsah platnosti	4
3	Pojmy, definice a zkratky.....	4
4	Práce ve výškách	4
4.1	Zajištění proti pádu osob	4
4.2	Zajištění proti pádu předmětů a materiálu	5
4.3	Zajištění pod místem práce ve výšce a jeho okolí, shazování předmětů.....	5
4.4	Práce nad sebou.....	6
4.5	Vertikální doprava materiálu, pracovních prostředků a předmětů.....	6
4.6	Používání pohyblivých a zvedacích plošin	6
4.7	Dočasné stavební konstrukce, žebříky.....	6
4.8	Přerušování práce ve výškách	6
4.9	Nouzové situace	7
5	Odpovědnost	7
6	Seznam souvisejících dokumentů.....	7

1 Účel

Směrnice stanovuje podmínky pro zajištění bezpečnosti osob ohrožených pádem při provádění prací ve výšce a nad volnou hloubkou a podmínky pro zabezpečení pracovišť těmito činnostmi dotčenými.

2 Rozsah platnosti

Dokument je platný pro následující označené společnosti:

- UNIPETROL RPA, s.r.o.   RAFINÉRIE, odštěpný závod
 BENZINA, odštěpný závod   POLYMER INSTITUTE BRNO, odštěpný závod

Toto vydání ruší:

- Směrnici 420 „Práce ve výškách“, 5. vydání ze dne 4.7.2014 platnou pro společnost ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s.

Směrnice je závazná pro zaměstnance společnosti, zaměstnance externích dodavatelů a jiné osoby při všech činnostech souvisejících s prací ve výškách.

3 Pojmy, definice a zkratky

Společnost	- UNIPETROL RPA, s.r.o.
Kolektivní zajištění	- schválené ochranné a záchytné konstrukce (ochranné zábradlí, ochranné ohrazení, lešení, poklapy, záchytné ohrazení, záchytné lešení, ochranné sítě, pracovní plošiny, apod.) s dostatečnou únosností.
Osobní zajištění	- OOPP pro pracovní polohování a prevenci proti pádům z výšky (pracovní polohovací systémy) a proti pádům z výšky (systémy zachycení pádu). Používají se samostatně nebo v kombinaci prvků a součástí systémů a v souladu s návody k používání dodanými výrobcí.
OZO v PR	- odborné způsobilá osoba v prevenci rizik.

4 Práce ve výškách

4.1 Zajištění proti pádu osob

4.1.1 Ochrana osob proti pádu musí být provedena kolektivním nebo osobním zajištěním na všech pracovištích a přístupových komunikacích nacházejících se v libovolné výšce nad vodou nebo nad látkami ohrožujícími v případě pádu život nebo zdraví osob například popálením, poleptáním, akutní otravou, zadušením a na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.

4.1.2 Kolektivní zajištění

Ochranu proti pádu zajišťuje zaměstnavatel přednostně pomocí prostředků kolektivní ochrany (dále jen kolektivní zajištění).

4.1.3 Osobní zajištění

4.1.3.1 Prostředky osobní ochrany, kterými jsou osobní ochranné pracovní prostředky proti pádu (dále jen osobní zajištění), se použijí v případě, kdy povaha práce vylučuje použití prostředků kolektivní zajištění nebo není-li použití těchto prostředků s ohledem na povahu, předpokládaný rozsah a dobu trvání práce a počet osob účelné nebo s ohledem na bezpečnost osob dostatečné.

4.1.3.2 Osobní zajištění je podle jeho charakteru určeno k:

- zamezení přístupu do prostoru, v němž hrozí nebezpečí pádu (1,5 m od okraje volné hloubky),

- udržování osoby v pracovní poloze tak, že pádu z výšky je zcela zabráněno,
- bezpečnému zachycení při pádu.

4.1.3.3 Prostředky osobního zajištění musí:

- odpovídat legislativním a normativním požadavkům a musí být používány v souladu s touto směrnicí a pokyny výrobce a pouze pro činnosti, pro které jsou určeny. Vhodný pracovní prostředek osobního zajištění a místo jeho upevnění (ukotvení) určuje zpracovatel technologického nebo pracovního postupu nebo osoba, která práce ve výškách řídí,
- být po celou dobu užívání evidovány provozovatelem prostřednictvím „Evidenčního listu“,
- být používány pouze osobami seznámenými s podmínkami pro jejich použití (včetně možných kotevních míst) a s odpovídající zdravotní způsobilostí. Seznámení a ověření znalostí je realizováno prostřednictvím úseku bezpečnosti pro vlastní zaměstnance společnosti,
- být 1 x ročně prohlíženy a zkoušeny v souladu s pokyny výrobce a dále pak podrobeny funkční zkoušce po každé mimořádné události (zachycení osoby, extrémní namáhání, apod.). Termíny pravidelných kontrol jsou zajišťovány prostřednictvím úseku bezpečnosti pro prostředky ve vlastnictví společnosti.
- být vždy před jejich použitím vizuálně zkontrolovány uživatelem se zaměřením na kompletnost, provozuschopnost a nezávadný stav,
- být vyřazeny z užívání v případě jejich poškození, nekompletnosti nebo zachycení pádu.

4.1.3.4 Při použití prostředků osobního zajištění je nutné zejména zajistit aby:

- kotevní bod byl umístěn, pokud je to technicky možné, ve výšce nad hlavou osoby provádějící práce,
- v případě pádu, měl uživatel dostatek volného prostoru nad překážkou (terén, podlaha, konstrukce apod.) Je nutné brát zřetel na výšku uživatele, místo umístění kotvícího bodu a délku roztrženého tlumiče pádu,
- celotělový postroj pro zachycení pádu byl vybaven systémem tlumiče pádů (narázů), karabinou s pojistkou a přípojným okem ve tvaru písmene D. V případě potřeby přechodu na jiný kotvící bod pak dvěma karabinami,
- při přesunu na jiné místo upevnění (ukotvení) byla osoba provádějící práci ve výškách stále zabezpečena osobním zajištěním,
- zaměstnanci nepracovali osamoceně bez dohledu dalšího zaměstnance, pokud jejich ochrana není zajištěna jinak.

4.1.3.5 Prostředky osobního zajištění musí být použity i v případě nutnosti vyklonit se z míst vybavených kolektivním zajištěním.

4.2 Zajištění proti pádu předmětů a materiálu

4.2.1 Veškerý materiál, nářadí a pomůcky musí být přepravovány, uloženy, popřípadě skladovány ve výškách tak, aby byly po celou dobu uloženy zajištěny proti pádu, sklouznutí nebo shození větrem během práce i po jejím skončení. Jedná se i o zabezpečení drobných prvků s ohledem na roštové podlahy a konstrukce s volnými prostory.

4.2.2 Pracovní nářadí je zakázáno zavěšovat na části oděvu, pokud k tomu není speciálně upraven nebo není použita vhodná výstroj.

4.3 Zajištění pod místem práce ve výšce a jeho okolí, shazování předmětů

4.3.1 Základní požadavky jsou definovány směrnicí 425 „Používání dočasných stavebních konstrukcí (lešení)“.

4.4 Práce nad sebou

- 4.4.1 Práce nad sebou lze provádět pouze výjimečně, pokud se bez nich z pracovně-technických důvodů nelze obejít. Technologický postup (při složitě práci) a nařízení vedoucího prací (při jednoduchých pracích) musí obsahovat způsob zajištění bezpečnosti osob na nižších pracovních úrovních.
- 4.4.2 Pod místy vytahování, zvedání a spouštění materiálu musí být zajištěn dostatečný volný prostor pro manipulaci s materiálem. Po celou dobu těchto prací musí být do ohroženého prostoru zamezen přístup osobám, které nejsou pro tyto práce určeny.

4.5 Vertikální doprava materiálu, pracovních prostředků a předmětů

- 4.5.1 Vertikální doprava materiálu musí probíhat v kterémkoliv okamžiku řízeným způsobem (např. spouštěním - malé pytle, popřípadě pomocí jeřábu).
- 4.5.2 Při vertikální dopravě materiálu, pracovních prostředků a předmětů pomocí lana a karabiny je třeba vždy zajistit, aby nedošlo v žádném případě k vysmeknutí lana z rukou a následně k pádu zdvihaného/spouštěného břemene. Konkrétní způsob tohoto zajištění, vzhledem k rizikovosti, určí vždy vedoucí pracovní skupiny či jeho nadřízený.
- 4.5.3 K dopravě materiálu, pracovních prostředků a předmětů je zakázáno používat prostředky pro osobní ochranu proti pádu.

4.6 Používání pohyblivých a zvedacích plošin

- 4.6.1 Pohyblivé a zvedací plošiny a koše musí svou konstrukcí, provedením a technickým stavem odpovídat předpisům k zajištění bezpečnosti práce technických zařízení. Plošiny i koše musí být opatřeny vhodnými prostředky k zabránění vypadnutí osob nebo materiálu.
- 4.6.2 Vhodnými prostředky je nutno zamezit samovolnému otáčení a naklánění plošiny nebo koše (např. pomocí otočného závěsu nebo zavěšením na větší počet lan).
- 4.6.3 Plošinu nebo koš je nutno před použitím zkontrolovat, aby byla zajištěna dostatečná bezpečnost dopravy osob. O těchto kontrolách je nutné provést zápis.
- 4.6.4 Obsluha pracovní plošiny může být prováděna pouze osobou, která má pro tuto činnost příslušnou odbornou způsobilost a je seznámena s návodem na její obsluhu.
- 4.6.5 Před zahájením pracovní činnosti, musí být vysokozdvížná plošina pevně stabilizována, aby nedošlo k jejímu převrhnutí.
- 4.6.6 Nejvyšší zatížení pracovního koše nesmí být překročeno. Pracovní koš musí být vybaven ochranným zábradlím o výši min. 1,1 m.
- 4.6.7 Při práci z vysokozdvížné plošiny a ochranného koše, musí být každá osoba zajištěna proti pádu.
- 4.6.8 Každá vysokozdvížná plošina musí být vybavena zařízením, které umožní bezpečnou dopravu z výše na zem při výpadku poháněcí energie.
- 4.6.9 V případě, že vysokozdvížná plošina při práci zasahuje do veřejné komunikace, musí být zajištěn stálý dozor.
- 4.6.10 Prostor pod prací z koše musí být zajištěn v souladu s článkem 4.3.

4.7 Dočasné stavební konstrukce, žebříky

Problematika dočasných stavebních konstrukcí a žebříků je řešena směrnici 425 „Používání dočasných stavebních konstrukcí (lešení)“, resp. směrnici 427 „Přenosné žebříky“.

4.8 Přerušování práce ve výškách

- 4.8.1 Při nepříznivé povětrnostní situaci je osoba, které tyto činnosti řídí povinná zajistit přerušování prací. Za nepříznivou povětrnostní situaci, která výrazně zvyšuje nebezpečí pádu nebo sklouznutí, se při pracích ve výškách považuje:
- bouře, déšť, sněžení nebo tvoření námrazy,

- čerstvý vítr o rychlosti nad 8 m.s^{-1} odpovídá 28,8 km/h (síla větru 5 stupňů Bf) při práci na zavěšených pracovních plošinách, pojízdných lešeních, žebřících nad 5 m výšky práce a při použití závěsu na laně u pracovních polohovacích systémů; v ostatních případech silný vítr o rychlosti nad 11 m.s^{-1} odpovídá 39,6 km/h (síla větru 6 stupňů Bf),
- dohlednost v místě práce menší než 30 m,
- teplota prostředí během provádění prací nižší než $-10 \text{ }^\circ\text{C}$.

4.8.2 V případech, kdy je z provozně-bezpečnostního hlediska nutné provést určitou manipulaci či jinou činnost z pevných plošin, ochozů, lešení s kolektivní ochranou (pevné zábradlí) i za podmínek definovaných čl. 4.8.1, přijme osoba řídící práce, ve spolupráci s OZO v PR, opatření k minimalizaci rizik v rámci dané nebezpečné situace. Práce ve výškách s osobní ochranou (bezpečnostní postroj) jsou v těchto případech zakázány.

4.9 Nouzové situace

4.9.1 Nouzové scéněře pro případ nutnosti náhlého vyproštění osoby provádějící práce ve výškách musí být posouzeny v rámci povolovacího řízení prací. V nouzových scénářích je nutné zohlednit zejména možnost poskytnutí první pomoci a evakuace na 0 metrů z hlediska přístupnosti místa, způsob hlášení případných nouzových situací (např. nutnost zajistit evakuaci prostřednictvím pracovní plošiny) a přístupnost prostředků první pomoci a dostupnosti záchranných složek pro poskytnutí první pomoci.

5 Odpovědnost

Odpovědnost je dána ustanoveními kapitoly č. 4.

6 Seznam souvisejících dokumentů

Směrnice 425 „Používání dočasných stavebních konstrukcí (lešení)“.

Směrnice 427 „Přenosné žebříky“.

Nařízení vlády o č. 362/2005 Sb. o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky.

Návody na používání od výrobce.